



Til lovforslag nr. L 104

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 00. februar 2014

### 3. udkast

til

## Betænkning

over

# Forslag til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion

[af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen)]

#### 1 Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet 2 ændringsforslag. Enhedslisten har stillet 13 ændringsforslag til lovforslaget.

#### 2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. december 2013 og var til 1. behandling den 28. januar 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

#### Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

#### Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 6. november 2013 dette udkast til udvalget, jf. BEU alm. del – bilag 57. Den 20. december 2013 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar, høringsnotat og en ligestillingsvurdering herom til udvalget.

#### Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Soldaterlegatet og FTF.

[Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.]

#### Spørgsmål

Udvalget har stillet 22 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

#### 3. Indstillinger [og politiske bemærkninger]

[Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. [Ændringsforslag.]

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.]

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

#### 4. Ændringsforslag med bemærkninger

##### Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL):

Til titlen

1) I titlen ændres »tidligere udsendte soldater og andre statsansatte« til: »personer«.

[Udvidelse af den sikrede personkreds]

Til § 1

2) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Denne lov omfatter personer, der er omfattet af §§ 2 - 5 i lov om arbejdsskadesikring, med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion og deres efterladte.«  
[Udvidelse af den sikrede personkreds]

Til § 2

3) I *stk. 1, nr. 3*, udgår », og at sygdommen er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelse som nævnt i § 1, *stk. 2*«.

[Konsekvens af ændringen af den sikrede personkreds samt at der ikke længere stilles krav om udstationering]

Til § 3

4) *Stk. 2* udgår.  
[Forældelsesfrist på 30 år udgår]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af <>:

5) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2*. Krav efter denne lov forældes ikke.«  
[Ophævelse af forældelse af krav efter loven]

Af *et mindretal* (EL):

Til § 4

6) Paragraffen affattes således:

»§ 4. Afgørelser efter denne lov kan af tilskadekomne, efterladte, den ansættende myndighed og af Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring vedrørende andre personer end statsansatte indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 8 i lov om arbejdsskadesikring.«

[Flere klageberettigede som følge af den udvidede personkreds]

Til § 6

7) I *2. pkt.*, indsættes efter »ansættende statsmyndighed«: »og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, jf. *stk. 2*«.  
[Ændret finansiering som følge af den udvidede personkreds]

8) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2*. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring kan til finansieringen af udgifter efter *stk. 1* opkræve et tillæg til bidraget efter § 58 i arbejdsskadesikringsloven hos alle arbejdsgivere bortset fra statslige arbejdsgivere.«  
[Ændret finansiering som følge af den udvidede personkreds]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 7

9) I § 7 som *stk. 3* indsættes:

»*Stk. 3*. Loven finder også anvendelse på fordringer vedrørende erstatning eller godtgørelse, som er forældet før lo-

vens ikrafttræden, således at spørgsmål om forældelse skal afgøres efter de regler, der gælder efter denne lovs ikrafttræden.«

[Behandling af krav, der er forældet før lovens ikrafttræden]

Af *et mindretal* (EL):

Til § 8

10) Det under *nr. 3* foreslåede § 14, *stk. 3, nr. 4*, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

11) I den under *nr. 4* foreslåede ændring af § 59, *stk. 1, 1. pkt.* ændres »lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion« til: »lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion«.

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

12) Det under *nr. 7* foreslåede § 94, *stk. 3, nr. 4*, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

Til § 9

13) Det under *nr. 1* foreslåede § 14c, *stk. 1, nr. 4*, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

Til § 10

14) Det under *nr. 1* foreslåede § 20, *stk. 1, nr. 4*, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

Til § 11

15) Det under *nr. 2* foreslåede § 7, *nr. 20, 2. pkt.*, affattes således:

»Det samme gælder for kapitalbeløb, der udbetales i henhold til § 17, *stk. 7, 4. og 5. pkt.*, og § 27 i lov om arbejdsskadesikring, når erstatningen er tilkendt efter lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

## Bemærkninger

### Til nr. 1

Lovforslagets titel ændres som konsekvens af den udvidede personkreds, der indføres ved ændringsforslag nr. 2.

### Til nr. 2

Det foreslås, at lovforslaget udvides til at omfatte alle personer, der er omfattet af den sikrede personkreds i § 2 - 5 i arbejdsskadesikringsloven.

Ved forslaget ligestilles alle tilskadekomne, uanset om de mindst en gang har været udsendt eller i øvrigt i tjenstligt medfør har opholdt sig i udlandet i områder, hvor danske statsansatte deltager i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende opgaver, eller om de har pådraget sig PTSD under arbejde i Danmark. Samtidig ligestilles privatansatte, andre offentligt ansatte end statsansatte med soldater og andre statsansatte efter loven.

Det vurderes, at udvidelsen vil få betydning for privatansatte, der udsendes af en arbejdsgiver til konfliktområder m.v. samt for fængselsfunktionærer og socialrådgivere samt andre, der som led i deres tjeneste udsættes for exceptionelle påvirkninger.

Det er fortsat en betingelse efter loven, at sygdommen først diagnosticeres sent.

Den udvidede personkreds indebærer en udvidelse af Folketingets Vedtagelse nr. V 57 af 16. april 2013.

### Til nr. 3

Forslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2 om den udvidede personkreds. Der stilles ikke længere krav om, at sygdommen skal være opstået i tilknytning og som følge af en udsendelse. Det forudsættes fortsat, at øvrige betingelser i arbejdsskadesikringsloven er opfyldt, herunder kravet om, at der er årsagssammenhæng mellem den arbejdsmæssige belastning og sygdommen.

### Til nr. 4

Ændringsforslaget betyder, at der ikke skal gælde den forældelsesfrist, som i lovforslaget er fastsat til 30 år. Lovforslaget handler jo om sent diagnosticeret PTSD med udgangspunkt i de tidligere udsendte soldater, bl.a. til Balkan. Ændringsforslaget vil rette op på lovforslaget, idet personer, som er blevet forkert behandlet i Arbejdsskadestyrelsen vil få anerkendelse og erstatning. Nogle personer er blevet forkert behandlet tidligere, uden at de har kunnet vide dette. Derfor giver det ingen mening at lave en absolut forældelsesfrist. Det gælder ikke mindst i betragtning af, at Danmark har udsendt folk til bl.a. Cypren for mere end 30 år siden.

### Til nr. 5

Den foreslåede forældelsesregel i lovforslagets § 3, stk. 2, medfører, at der ikke vil kunne gives erstatning og godtgørelse, hvis tidspunktet for den skadevoldende påvirkning ophører ligger mere end 30 år før lovens ikrafttrædelsesdato.

Det indebærer, at der kan være berettigede, der på grund af reglen bliver afskåret fra erstatning.

Dette er i modstrid med intentionerne bag lovforslaget, og det foreslås derfor, at den foreslåede forældelsesregel udgår og erstattes af en regel, der sikrer, at krav efter loven ikke forældes.

### Til nr. 6

Forslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2 om den udvidede personkreds. Det foreslås, at Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring varetager retten til at indbringe Arbejdsskadestyrelsens afgørelser for Ankestyrelsen i sager, der ikke vedrører statsansatte.

### Til nr. 7 og 8

Den udvidede personkreds, der foreslås i ændringsforslag nr. 2, indebærer ændringer af forslaget til § 6 om finansiering af udgifterne til erstatning og godtgørelse, sagsoplysning samt administration.

Efter arbejdsskadesikringsloven finansieres udgifter ved erhvervssygdomme af arbejdsgiverne ved betaling af bidrag til Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring. Dette gælder udgifter til erstatning m.v. og til administration m.v.

Sent diagnosticeret PTSD er ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven og kan derfor ikke finansieres af Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring uden særskilt hjemmel.

De væsentligste udgifter efter lovforslaget til erstatning m.v. påhviler Forsvarsministeriet.

Det foreslås på denne baggrund, at staten udbetaler erstatning m.v. til tilskadekomne statsansatte. Det foreslås, at det er de enkelte statsinstitutioner, der finansierer udgifterne vedrørende deres ansatte. Dette svarer til princippet i lovforslaget.

For andre personer end statsansatte foreslås det, at udgifterne også betales af staten, der får refusion fra Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring for udgifterne. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring får i den forbindelse adgang til at indbringe Arbejdsskadestyrelsens afgørelser for Ankestyrelsen, efter ændringsforslag nr. 5.

Det foreslås videre, at Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring får hjemmel til at opkræve et tillæg til bidraget efter § 58 i arbejdsskadesikringsloven hos arbejdsgiverne, dog ikke hos statslige arbejdsgivere.

Det bemærkes, at det ikke er muligt at skønne over de økonomiske konsekvenser af udvidelse af den sikrede personkreds.

### Til nr. 9

Det foreslås i overensstemmelse med formålet med lovforslaget, at loven også gælder for sager, hvor forældelse måtte være indtrådt før lovens ikrafttræden, herunder for de sager, der vil blive genoptaget efter forslagens § 7, stk. 2.

### Til nr. 10-15

Forslagene er konsekvenser af ændringsforslag nr. 2 om den udvidede personkreds.

*Ane Halsboe-Jørgensen (S) Bjarne Laustsen (S) Jens Joel (S) Jan Johansen (S) Leif Lahn Jensen (S)*  
*Lennart Damsbo-Andersen (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Nadeem Farooq (RV) Andreas Steenberg (RV)*  
*Eigil Andersen (SF) Karsten Hønge (SF) Özlem Sara Cekic (SF) Finn Sørensen (EL) Christian Juhl (EL)*  
*Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Hans Andersen (V) Louise Schack Elholm (V) Claus Hjort Frederiksen (V)*  
*Jakob Engel-Schmidt (V) Peter Juel Jensen (V) Inger Støjberg (V) Ulla Tørnæs (V) Fatma Øktem (V)*  
*Bent Bøgsted (DF) nfm. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) René Christensen (DF) Pia Adelsteen (DF)*  
*Joachim B. Olsen (LA) Mai Mercado (KF)*

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

### Oversigt over bilag vedrørende L 104

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar, høringsnotat og ligestillingsvurdering, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 23/1-14 fra advokat Mads Krøger Pramming, Soldaterlegatet
4	Høringssvar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 16/2-2014 fra FTF
7	1. udkast til betænkning
8	2. udkast til betænkning
9	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren

### Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 104

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 23/1-2014 fra advokat Mads Krøger Pramming, Soldaterlegatet, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	MFU spm. om kvartalsvis orientering om sagsbehandlingen af de genoptagne sager efter vedtagelsen af lovforslaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm. om, hvor mange sager om psykisk sygdom hos veteraner, der har været forelagt for Erhvervssygdomsudvalget de sidste 5 år, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	MFU spm., om efter hvilke kriterier »veteransager« om psykisk sygdom bliver forelagt for Erhvervssygdomsudvalget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	MFU spm. om, hvor mange »veteransager«, der siden juli 2013 er truffet afgørelse om anerkendelse af psykisk sygdom, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om, hvilke oplysninger Arbejdsskadestyrelsen indhenter og tillægger vægt i forbindelse med vurderingen af psykisk sygdom hos veteraner, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
7	MFU spm., om anerkendelse af psykisk sygdom i sager, der er genoptaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
8	MFU spm. udmåling af erstatning, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
9	MFU spm. om der ved debut af symptomer mere end 6 måneder efter belastningernes ophør, ikke vil kunne ske anerkendelse af PTSD efter erhvervssygdomsfortegnelsen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag til loven, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om det er rigtigt, at Finansudvalgets aktstykke 425 af 12/8-1996 bliver fortolket af forsvaret således at det kun dækker soldater, der har

- været udsendt den 14/8-1996 eller senere, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorvidt tidligere soldater, som er på førtidspension, får fradrag i pensionen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvor mange, som ikke er udsendte soldater og andre statsansatte personer, som har været udsendt, som har fået sent diagnosticeret PTSD, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, genoptagelse af sager efter den ændrede praksis i Arbejdsskadestyrelsen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 16/2-2014 fra FTF, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvorfor der bør gælde en 30 års forældelsesfrist, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvilke sager, der umiddelbart og uden at afvente vedtagelse af en »særlov«, har været grundlag for anerkendelse, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvor lang tid forventer Arbejdsskadestyrelsen at være om at oplyse de i spørgsmål 17 nævnte sager yderligere, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvorfor Arbejdsskadestyrelsen ikke indhenter og tillægger oplysninger fra nærtstående personer nogen betydning ved fastlæggelsen af, hvornår den skadelidte må anses for at være blevet syg, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvilket belæg Arbejdsskadestyrelsen har for at opstille grænser for fuldt sygdomsudbrud på henholdsvis 3-4 år og 1-2 år for forelæggelse af PTSD-sager for Erhvervssygdomsudvalget og dermed mulighed for anerkendelse af PTSD uden for erhvervssygdomsfortegnelsen efter opsamlingsreglen i arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om Arbejdsskadestyrelsen i en PTSD-sag vil fastholde diagnosen PTSD i tilfælde, hvor den skadelidtes psykiske sygdom først fuldt ud er til stede mere end 4 år efter udsættelsen for svær psykisk belastning, eller om Arbejdsskadestyrelsen i det tilfælde vil mene, at den skadelidtes diagnose må være en anden end PTSD, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvordan ministerens svar på spørgsmål 8 harmonerer med Ankestyrelsens principafgørelse 6-12, som er bindende for Arbejdsskadestyrelsen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå